

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก*

ณิรดา เวชญาลักษณ์¹

(วันที่รับบทความ: 7 มีนาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ: 24 กรกฎาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 8 สิงหาคม 2565)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มประชากรในการศึกษา ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 39 แห่ง โดยเลือกแบบเจาะจงกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 39 คน และครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 39 คน รวมทั้งสิ้น 78 คน และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการสื่อสาร 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ ควรอบรมและพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีแก่บุคลากร จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรเทคโนโลยีได้อย่างถูกต้อง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ยุคดิจิทัล

* บทความวิจัย, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลก

¹ รองศาสตราจารย์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลกสงคราม, E-mail: Nirada_17@hotmail.com

The Leadership Development Guidelines of the School Administrators in the Secondary Schools in Phitsanulok in the Digital Era*

Nirada Wechayaluck¹

(Received: March 7, 2022; Revised: July 24, 2022; Accepted: August 8, 2022)

Abstract

The objectives of this study were to study 1) the leadership of the school administrators in secondary schools in Phitsanulok in the digital era and 2) the guidelines for developing leadership of the school administrators in the secondary schools in Phitsanulok in the digital era. The population of this study consisted of 39 secondary schools in Phitsanulok which were purposively selected. The total number of the informants was 78 people, including 39 school administrators and 39 academic heads. The seven experts were interviewed to identify leadership development guidelines for the digital era. The results of the study were found that the mean of the leadership of the administrators in general was at the highest level. When each aspect of the leadership of the administrators was analyzed, the mean of the development towards professionalism aspect was at the highest level, while that of the communication aspect was at the lowest level. In addition, for leadership development guidelines, personnel should be trained and developed on their skills of using technology, and technological facilities should be made available to increase the work efficiency of technological personnel correctly.

Keywords: Leadership, Digital Age

* Research Article from Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University

¹ Associate Professor, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University,

E-mail: Nirada_17@hotmail.com

ความสำคัญและปัญหาการวิจัย

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงโลกแบบก้าวกระโดดของเทคโนโลยีดิจิทัล ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ให้กลายเป็นมนุษย์ดิจิทัล (digital humanities) ส่งผลถึงภาวะผู้นำ (leadership) ซึ่งเป็นคุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้นำ ที่เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารจะให้ อิทธิพล ต่อพฤติกรรมผู้อื่น โดยเฉพาะการใช้ศิลปะในการโน้มน้าวใจให้ผู้ตามมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานด้วยความพอใจและมีคุณภาพ นักบริหารการศึกษาคือผู้ที่บริหารงานใน หน่วยงาน องค์กรของรัฐ เช่น ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดีคณบดีผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความรู้ ทักษะ (skills) ประสบการณ์ (experience) เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุจุดหมายขององค์กรแผนแม่บทการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ.2561-2564 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนประเทศไทย “สู่เศรษฐกิจดิจิทัลที่มีพลวัตร บนฐานของสังคมที่รู้จัก รู้เท่าทันและกำลังคนที่สามารถปรับตัวและสร้างโอกาสจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล” โดยมียุทธศาสตร์ด้านการพัฒนากำลังคนสู่ยุคดิจิทัล เพื่อเพิ่มศักยภาพกำลังคนดิจิทัล และเพิ่มความตระหนักและทักษะด้านดิจิทัลเบื้องต้นผ่านการส่งเสริมการสร้างบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล โดยเริ่มตั้งแต่การพัฒนาทักษะ การคิดเชิงตรรกะ (Computational Thinking) การเขียนโปรแกรม (Coding) การพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ทักษะดิจิทัลเป็นต้น (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2560)

การดำเนินการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี จึงได้มีการกำหนดจุดเน้นและนโยบายเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษาและพัฒนากิจการการศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะสำหรับ การประกอบอาชีพและการมีงานทำ โดยพัฒนาโลกทัศน์อาชีพการเสริมทักษะใหม่ (Up Skill) และเพิ่มทักษะใหม่ที่จำเป็น (Re-Skill) ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย 1) ผู้อยู่ในระบบการศึกษา (การศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา) 2) ผู้อยู่นอกระบบการศึกษา 3) วัยแรงงาน และ 4) ผู้สูงอายุ ให้มีทักษะและสมรรถนะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากเทคโนโลยีดิจิทัลและอาชีพที่เกิดขึ้นใหม่ (Digital Disruption) พร้อมทั้งการจัดการศึกษายกกำลังสอง โดยพัฒนาครูทุกระดับให้มีทักษะ ความรู้ที่จำเป็น เพื่อทำหน้าที่วิทยากรมืออาชีพ (Train The Trainer) และขยายผลพัฒนาผ่านศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านแพลตฟอร์มด้านการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Digital Education Excellent Platform : DEEP) ให้ผู้เรียน ครู ผู้บริหารทางการศึกษามีแผนพัฒนารายบุคคลผ่านแผนพัฒนารายบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (Excellent Individual Development Plan : EIDP) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ผู้นำการศึกษาต้องมีภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ วิสัยทัศน์การปฏิรูปการศึกษาและแผนอุดมศึกษาระยะยาว ต่างก็มุ่งให้สมาชิกในสังคมเรียนรู้และพัฒนาภาวะผู้นำ เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นปัญหาและอุปสรรคทำให้การปฏิบัติงานหรือการบริหารงานในสถานศึกษา ดังนั้น การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาบูรณาการในการบริหารงานสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงานการเงิน การบริหารงานกิจการนักเรียน ตลอดจนความสัมพันธ์ต่าง ๆ กับชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องศึกษา เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และพัฒนาสมรรถนะของตนเองให้เป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้แห่งยุคดิจิทัล เพื่อนำความรู้ มาปรับใช้กับสถานศึกษาในบริบทปัจจุบันที่นำสื่อดิจิทัลเป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนรู้ ให้เหมาะสม จากปัญหาและอุปสรรคที่กล่าวมาข้างต้น เป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาภาวะผู้นำในยุคเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนำไปสู่การบริหารสถานศึกษา โดยการนำเทคโนโลยีเข้าสู่สถานศึกษาในยุคดิจิทัลนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมี ความเข้าใจและมีทักษะด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก โดยผู้วิจัยแบ่งขอบเขตการวิจัยตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของชไนเงอ (Sheninger, 2014) ในภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล 5 ด้าน

ดังนี้ 1) ด้านการสื่อสาร 2) ด้านการประชาสัมพันธ์ 3) ด้านการสร้างภาพลักษณ์ 4) ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ 5) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ที่ดี

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก จำนวน 39 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก จำนวน 39 แห่ง โดยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 39 คน และครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 39 คน รวมทั้งสิ้น 78 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ตัวแปรที่ศึกษา คือการภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก ผู้วิจัยคัดเลือกระดับภาวะผู้นำในยุค ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมในด้านที่มีค่าเฉลี่ยในระดับต่ำสุด และประเด็นในรายชื่อของแต่ละด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด มาสร้างประเด็นในการสัมภาษณ์

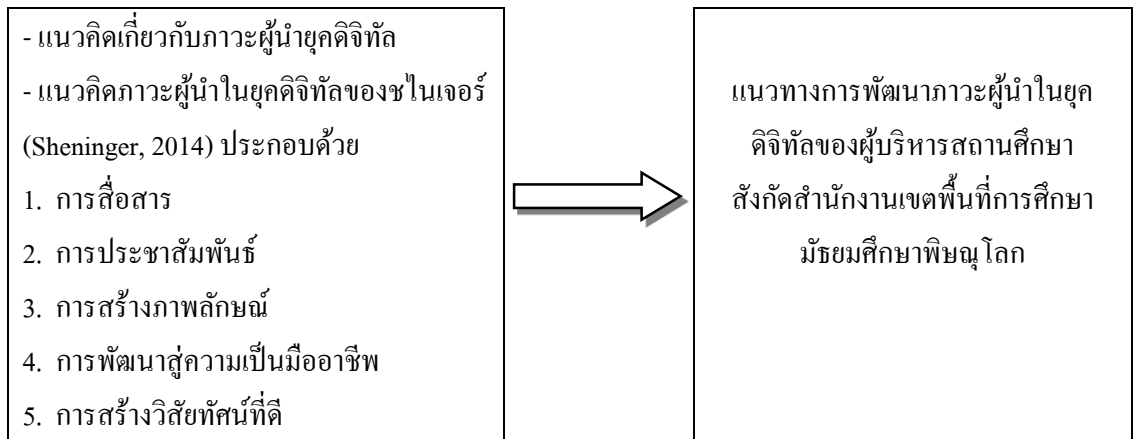
2. ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งได้รับรางวัลด้านวิชาการใน ระดับชาติ มีประสบการณ์ในด้านการบริหารงานวิชาการ หรือการดำเนินงานวิชาการตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีคุณวุฒิ การศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโททางด้านการศึกษา โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมทั้งสิ้น 78 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 39 แห่ง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มประชากรในการศึกษา โดยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 39 คน และครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 39 คน รวมทั้งสิ้น 78 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของชไนเงอร์ (Sheninger, 2014) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) การสื่อสาร 2) การประชาสัมพันธ์ 3) การสร้างภาพลักษณ์ 4) การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ 5) การสร้างวิสัยทัศน์ที่ดี โดยมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ให้ผู้ตอบเลือกตามลำดับความคิดเห็นของตนเอง

2.2 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ คือแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก มีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก เพื่อกำหนดเป็นคำนิยามของการศึกษาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงและแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

3. ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of item objective Congruence: IOC) โดยข้อคำถามที่มีค่า $IOC \geq 0.50$ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) จะนำไปเป็นเครื่องมือวิจัยหรือไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6-1.0 และผ่านนำเสนอเพื่อขอรับรองวิจัยในมนุษย์ เลขที่โครงการวิจัย PSRU-EC 2021/072

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ไม่ต่ำกว่า 0.70 โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.876 กำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ บุญชม ศรีสะอาด (2560)

5. ปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าวิชาการ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือไปยังสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง และไปรษณีย์

3.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าทางสถิติ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อคำถามเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ดำเนินการวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้เฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติตามหัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยกำหนดคุณสมบัติเป็นผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งได้รับรางวัลด้านวิชาการในระดับชาติ มีประสบการณ์ในด้านการบริหารงานวิชาการ หรือการดำเนินงานวิชาการตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีคุณวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโททางด้านการศึกษา โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมทั้งสิ้น 7 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดำเนินการโดยนำประเด็นที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ในภาพรวมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือด้านการสื่อสาร และประเด็นรายชื่อในแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด มาสร้างประเด็นในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยด้านการสื่อสาร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้สื่อออนไลน์ในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการประชาสัมพันธ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความเข้าใจ ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารภายนอกองค์กร ด้านการสร้างภาพลักษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ที่ดี คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นสื่อกลางในระดมความคิดร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.3 นำประเด็นในการสัมภาษณ์ มากำหนดเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก ตัวอย่าง เช่น ท่านมีแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้สื่อออนไลน์ในการสื่อสารอย่างไรบ้าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนัดหมาย วัน เวลา และเข้าสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามประเด็นในแต่ละด้านมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล	(n = 78)		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการสื่อสาร	4.48	0.58	มาก	5
2. ด้านการประชาสัมพันธ์	4.59	0.54	มากที่สุด	3
3. ด้านการสร้างภาพลักษณ์	4.60	0.57	มากที่สุด	2
4. ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ	4.61	0.58	มากที่สุด	1
5. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ที่ดี	4.58	0.58	มากที่สุด	4
รวม	4.57	0.57	มากที่สุด	

ผลการศึกษาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการสื่อสาร

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

ในภาพรวมด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการสื่อสาร แนวทางการพัฒนา คือควรพัฒนาความคิดรวบยอดและเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมในการสื่อสาร ฝึกทักษะการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล กำหนดนโยบายและมาตรการให้ผู้นำสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาประเด็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

ด้านการสื่อสาร พบว่า แนวทางในการพัฒนา ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกช่วงวัย ให้ได้รับการอบรมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีได้อย่างถูกต้อง อบรมพัฒนาตนเองฝึกฝนทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับงาน บุคคล สถานที่ หรือสถานการณ์ ใช้ช่องทางออนไลน์ ในการติดต่อ เชื่อมโยง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างครู บุคลากร ผู้เรียน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา ศึกษารูปแบบและระบบของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็น ชี้แจงปัญหาและแนวทางการพัฒนา จัดช่องทางการสื่อสารแบบกลุ่ม กำหนดให้บุคลากรนำเสนองาน หรือบริการต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านสื่อออนไลน์ สร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารผ่านทางเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า แนวทางในการพัฒนา ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักและความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และภาคีเครือข่าย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ สร้างเครือข่ายในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ประชาสัมพันธ์กิจกรรมหรือภารกิจของสถานศึกษาผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น Line Group, Facebook วางแผน กำหนดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของข้อมูลที่จะเผยแพร่ให้ชัดเจน นำเสนอผลการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม สร้างความเข้าใจกระบวนการสื่อสารให้บุคลากรในสถานศึกษา ส่งเสริมการเลือกใช้สื่อหรือเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม วางระบบการสื่อสารภายในสถานศึกษา มอบหมายบุคคลที่มีความสามารถให้ผู้นำในการพัฒนาบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์ เลือกใช้รูปแบบการสื่อสารด้วยความเข้าใจและสื่อสารให้ตรงประเด็น

ด้านการสร้างภาพลักษณ์ พบว่า แนวทางในการพัฒนา ผู้บริหารควรสร้างเจตคติและความตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยี ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดกิจกรรมส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ส่งเสริมให้บุคลากรจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียนร่วมกับชุมชน สร้างภาพลักษณ์ที่ดี กำหนดควมวิสัยทัศน์ เป้าหมาย นโยบาย กำหนดนโยบายและวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น นิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น การนำผลการสังเคราะห์ นำเสนอ เผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์ สำรวจความต้องการของผู้เรียน ครู และบุคลากรในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิเคราะห์หลักสูตร ร่วมกับครูและบุคลากรเพื่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ สร้างหน่วยการเรียนรู้หรือการบูรณาการกับรายวิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ พบว่า แนวทางในการพัฒนา ผู้บริหารควรจัดโครงการอบรมการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ให้แก่บุคลากร สร้างข้อตกลงระหว่างบุคลากรให้ได้รับการพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสามารถใช้งานได้ ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบ Zoom cloud Meetings อบรมผู้บริหารเพื่อพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศด้วยวิธีการที่หลากหลาย อบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการการใช้เทคโนโลยี อำนวยความสะดวกและการมีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมและการสร้างรูปแบบการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การวิจัยทางการศึกษาและการประเมินผลการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ สนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีแก่สถานศึกษาอย่างเพียงพอ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ จัดตั้งศูนย์พัฒนาเทคโนโลยีในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำข้อมูลสารสนเทศหรือการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ มอบหมายบุคลากรที่มีความสามารถรับผิดชอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา

ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ที่ดี พบว่า แนวทางในการพัฒนา ผู้บริหารควรจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีแก่บุคลากรในสถานศึกษา สนับสนุนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา สร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการต่อเนื่อง สนับสนุนนโยบายการระดมทุนเพื่อสนับสนุนเทคโนโลยีและการดำเนินการตามวิสัยทัศน์ร่วมกันด้านเทคโนโลยี สร้างโอกาส การวางแผนการพัฒนา จัดกิจกรรมการประชุมการระดมความคิดผ่านเทคโนโลยี เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ พัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยี ใช้อุปกรณ์ให้เกิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน นำเทคโนโลยีรูปแบบใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานร่วมกันผ่านอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัย วิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ กำหนดแนวทางการพัฒนาด้วยการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ศึกษาวิเคราะห์วิเคราะห์สถานศึกษาเพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อนของสถานศึกษา ศึกษาสภาพปัจจุบัน สิ่งแวดล้อม และแนวโน้มของสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลศึกษาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

ผลการศึกษาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดคุณภาพทางการศึกษา และควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรอบรู้ มีความใส่ใจในการพัฒนาตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความสามารถในการแก้ปัญหา และอำนาจในการตัดสินใจ เป็นนักประสานงานมีมนุษยสัมพันธ์ และมีความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับบทความวิชาการของ เกตุขญา วงษ์เพ็ก (2564) ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารยุคดิจิทัลสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ คือการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดคุณภาพทางการศึกษา สิ่งที่ต้องพัฒนาควบคู่ไปด้วยคือการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ ให้บุคลากรมีความรอบรู้มีความรักในการพัฒนาตนเอง มีวัฒนธรรมองค์กรการเรียนรู้ร่วมกัน มีความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการ ซึ่งการจะเกิดองค์การการเรียนรู้ได้ ต้องอาศัยวัฒนธรรมของผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสื่อสาร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาระงานที่มากอาจมิได้วางระบบข้อมูลเกี่ยวกับการสื่อสารที่ชัดเจน การแจ้งข่าวสารระหว่างครู บุคลากร นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องต้องอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัย และผู้ใช้ต้องมีการพัฒนาตนเองให้ทันต่อเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และผู้บริหารอาจขาดทักษะด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อรสา มาสิงห์ (2562) ที่พบว่า ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ

ที่สุด คือด้านการสื่อสาร และทักษะการจูงใจ เกิดจากภารกิจในสถานศึกษามีมาก นอกจากนั้นการสื่อสารในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และใช้เทคโนโลยีมากขึ้น ประกอบกับบุคลากรในสถานศึกษา และชุมชนต้องการมีส่วนร่วม หรือรับทราบข้อมูลสารสนเทศตลอดจนกิจกรรมในสถานศึกษา ผู้บริหารจึงต้องพัฒนาตนเองในการสื่อสาร และสามารถวิเคราะห์สื่อต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์การสื่อสาร และการจูงใจ ต้องให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นราริปี โชคชัย สุนทร และคณะ (2564) ที่พบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1 ด้านการสื่อสารอยู่ในระดับต่ำที่สุด จึงควรจะมีการพัฒนาระบบการสื่อสาร และทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ด้านการสื่อสารซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ พบว่า ผู้บริหารควรอบรมพัฒนาตนเองฝึกฝนทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับงาน บุคคล สถานที่ หรือสถานการณ์ ใช้ช่องทางออนไลน์ ในการติดต่อ เชื่อมโยง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างครู บุคลากร ผู้เรียน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา ชี้แจงปัญหาและแนวทางการพัฒนา จัดช่องทางสื่อสารแบบกลุ่ม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากยุคปัจจุบันเทคโนโลยีเป็นส่วนสำคัญต่อการติดต่อสื่อสาร และเป็นปัจจัยการบริหารที่จะทำให้สถานศึกษาให้มีคุณภาพและก้าวเข้าสู่สถานศึกษายุคดิจิทัล ผู้บริหารจึงต้องมีทักษะและพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างบุคคล ดังที่ ลัสซียร์ (Lussier, 2005) ได้กล่าวว่า การสื่อสารเป็นทักษะของเอกบุคคลในการสร้างและรักษาสายสัมพันธ์ในการส่งผ่านข่าวสารและความเข้าใจจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ สุริรัตน์ รอดพัน และคณะ (2564) พบว่า ผู้บริหารควรมีหรือจัดเตรียมสื่อเครื่องมือที่ทันสมัย ระบบปฏิบัติการที่มีความพร้อมสำหรับการสื่อสาร ควรสื่อสารให้ชัดเจนทั้งองค์กรเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับครูและบุคลากรในการใช้เทคโนโลยี โดยคำนึงถึงความปลอดภัย กฎหมาย ระเบียบและกติกาสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุภวัช เชาวันเกษม และคณะ (2563) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสื่อสาร และแจ้งข่าวสารระหว่างครูบุคลากร ผู้เรียน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่องในทุกช่องทาง ผ่านเทคโนโลยีหรือสื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ผู้บริหารควรใช้ช่องทางออนไลน์ในการติดต่อ เชื่อมโยง แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ

ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำรองลงมา ผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารควรจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีแก่บุคลากรในสถานศึกษา

สนับสนุนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา สร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการต่อเนื่อง สนับสนุนนโยบายการระดมทุนเพื่อสนับสนุนเทคโนโลยี และการดำเนินการตามวิสัยทัศน์ร่วมกันด้านเทคโนโลยี สร้างโอกาส การวางแผนการพัฒนา กำหนด วิสัยทัศน์ กำหนดขั้นตอน กระบวนการ พันธกิจ โครงการ ในแผนที่กำหนด จัดกิจกรรมการประชุมการ ระดมความคิดผ่านเทคโนโลยีเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ พัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยี จัดการการใช้ อุปกรณ์ให้เกิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน นำเทคโนโลยีรูปแบบใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงาน ร่วมกันผ่านอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัย วิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ของการจัดการศึกษา กำหนดแนวทางการพัฒนาด้วยการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ศึกษาวิเคราะห์ วิเคราะห์สถานศึกษาเพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อนของสถานศึกษา ศึกษาสภาพปัจจุบัน สิ่งแวดล้อม และ แนวโน้มของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถใช้รูปแบบการสอนเทคนิควิธีการสอน ใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์การพัฒนากิจการ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารเป็นผู้นำสถานศึกษา ต้องมีความสามารถ ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรม ต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถใช้รูปแบบการสอนเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการจัด กระบวนการเรียนรู้ มีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์การพัฒนากิจการ สอดคล้องกับผลวิจัยของ ญัฐนิชา พรปฐมชัยกิจ และคณะ (2562) ในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านการมี วิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน และสามารถปฏิบัติได้จริง ปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ รวมถึงเล็งเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีและ นำมาพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากข้อค้นพบด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการสื่อสาร ผู้บริหารจึงควรพัฒนาในการใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร ใช้ช่องทางออนไลน์ ในการติดต่อ เชื่อมโยง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างครู บุคลากร ผู้เรียน และเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ข้อค้นพบแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่าเทคโนโลยียุค ดิจิทัลมีความจำเป็นต่อการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารจึงควรเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ส่งเสริม และ อำนวยความสะดวกให้บุคลากรได้ใช้สื่อเทคโนโลยีในการสื่อสารและการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเทียบกับ สภาพแวดล้อมที่ต่างออกไป และศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับ

ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงระบบการบริหารสถานศึกษาและพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 - 2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- เกตุชญา วงษ์เพิก. (2564). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในยุคดิจิทัลสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้.
- วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 5 (2), 467-478.
- ณัฐธินา พรปทุมชัยกิจ, อุดมพันธุ์ พิชญ์ประเสริฐ และพงษ์ศักดิ์ ทองพันธ์. (2562). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ชลบุรี.
- วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 15(2), 50-64.
- นราธิป โชคชยสุนทร, วาโร เฟื่องสวัสดิ์ และเอกลักษณ์ เพียสา. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 18(80), 90-95.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2560). *แผนแม่บทการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- สุกวัช เขว้นเกษม, วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์ และสุดาร์ตน์ สารสว่าง. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. *วารสารการจัดการการศึกษาและนวัตกรรม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 3(3), 85-99.
- สุริรัตน์ รอดพัน, นเรศ ชันชะรี และสุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนพระราชวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 9 (35), 36-45.
- อรสา มาสิงห์. (2562). การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 13(2), 103-116.
- Lussier, R.N. (2005). *Human Relation in Organization: Application and Skill Building*. (6 ed.) New York: Mc Graw-Hill.
- Sheninger, E. (2014). *Digital Leadership: Changing paradigms for changing times*. California: United States of America.
